

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-1Csp/46/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8423200592
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Miškovčík
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8423200592.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad sudcom JUDr. Dušanom Miškovčíkom v spore žalobcu: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D. a 2. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., obaja zast.: JUDr. Igor Šafranko, Advokátska kancelária, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, t a k t o

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.4.], v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.6.], v znení: „Výška úroku z omeškania bola dohodnutá ako Úroková sadzba zvýšená o 15%.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.9.], v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 5.4. OP.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.11.], v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Súd určuje, že zmluvná podmienka Zmluvy o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008 uvedená v Obchodných podmienkach, v článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1., v znení: „Klient sa zaväzuje splácať Pohľadávku banky, ktorá sa skladá z istiny a príslušenstva [najmä úroky, Poplatky a iné náklady spojené s úverom uvedené v Sadzobníku poplatkov, ako aj prípadné úroky z omeškania a zmluvné pokuty] pravidelnými anuitnými mesačnými splátkami v periodicite a vo výške dohodnutej v ZoÚ, a to: [ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý jeden deň a rozsah započítania.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VI. Súd určuje, že zmluvná podmienka Zmluvy o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, uvedená v Obchodných podmienkach, v článku 7. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.3., v znení: Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Klientovi

sa platby Klienta započítavajú najneskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VII. Súd určuje, že zmluvná podmienka Zmluvy o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, uvedená v Obchodných podmienkach, v článku 13. – Dôvernosť informácií a ochrana osobných údajov, bod 13.1., v znení: „Klient podpisom ZoÚ udeľuje Banke súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov uvedených v Návrhu, resp. ZoÚ, a to v rozsahu určenom v ZoÚ a na účely spracovania Návrhu, uzatvorenia ZoÚ, vykonania a zdokumentovania obchodov Banky po dobu 10 rokov od skončenia obchodno- právneho vzťahu Klienta s Bankou. Tento účel zahŕňa aj spracúvanie osobných údajov na účely preverovania úverovej bonity a ochrany, uplatňovanie, prípadne postúpenie práv Banky. Ak sa ZoÚ neuzatvorí osoby uvedené v Návrhu udeľujú súhlas na spracúvanie svojich osobných údajov po dobu 10 rokov po podaní Návrhu.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

VIII. Súd určuje, že zmluvná podmienka Zmluvy o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, uvedená v Obchodných podmienkach, v článku 15. Prechodné a záverečné ustanovenia, bod 15.5., v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IX. Žalobcovia majú voči žalovanému nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou podanou na Okresnom súde Kežmarok dňa 28.03.2023 cestou svojho právneho zástupcu domáhali vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil neprijateľnosť vo výroku vymedzených zmluvných podmienok a žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania.

2. V žalobe žalobcovia tvrdili, že s právnym predchodcom žalovaného dňa 10.10.2008 uzatvorili zmluvu o úvere č. 7167630791. Na základe tejto zmluvy bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 5.311,03 Eur (160.000,-Sk), ktorý mali žalobcovia splatiť v 120 mesačných splátkach po 73,09 Eur (2.202,-Sk), s konečnou splatnosťou úveru dohodnutou na deň 20.10.2018, s ročnou úrokovou sadzbou vo výške 10,9 %. Žalobcovia pôvodnému veriteľovi na tento úver uhradili celkovo sumu 10.341,82 Eur. Žalobcovia ďalej uviedli, že zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti (4) „Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia“, bod (4.4), v znení: „Dlžník ako aj Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojím podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z.“ K určeniu neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky a to priamo vo vzťahu k žalovanému, resp. jeho právnemu predchodcovi, žalobcovia poukazovali na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7CoCsp/46/2021, sp. zn. 22CoCsp/32/2022, či rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 19Csp/9/2020. Zmluva ďalej obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v časti (4) „Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia“, bod (4.6), v znení: „Výška úroku z omeškania bola dohodnutá ako Úroková sadzba zvýšená o 15%.“ K tejto zmluvnej podmienke žalobcovia tvrdili, že ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, pričom výšku úrokov z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Ako ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku žalobcovia označili zmluvné ustanovenie uvedené v časti (4) „Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia“, bod (4.9), v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 5.4. OP.“ V súvislosti s touto zmluvnou podmienkou žalobcovia poukázali na znenie ust. § 5a ods. 1 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014 ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7CoCsp/46/2021 či rozhodnutia Okresného súdu Prešov sp. zn. 8Csp/35/2022, sp. zn. 9Csp/74/2022 či 8Csp/148/2020.

3. V ďalšej časti žaloby žalobcovia namietali neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v časti (4) „Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia“, bod (4.11), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“ Argumentovali tým, že v spotrebiteľských úveroch je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným

dodávateľom a následne by rozhodnutie takéhoto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Takáto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv a zhoršuje tým svoje zmluvné postavenie. V danom prípade nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Žalobcovia v otázke uvedenej zmluvnej podmienky poukázali na nález Ústavného súdu SR zo dňa 11.06.2019, sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy súhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

4. Ako ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku žalobcovia označili ustanovenie článku 7 Obchodných podmienok – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1: „Klient sa zaväzuje splácať Pohľadávku banky, ktorá sa skladá z istiny a príslušenstva [najmä úroky, Poplatky a iné náklady spojené s úverom uvedené v Sadzobníku poplatkov, ako aj prípadné úroky z omeškania a zmluvné pokuty] pravidelnými anuitnými mesačnými splátkami v periodicite a vo výške dohodnutej v ZoÚ, a to: [iii] započítaním pohľadávky z ktoréhokolvek účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejímý jeden deň a rozsah započítania“ V kontexte tejto zmluvnej podmienky žalobcovia poukázali na stanovisko Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR, zo dňa 24.01.2017, ktorá posudzovala zmluvy žalovaného a došla k záveru, že „predmetné ustanovenia, ktoré neboli so spotrebiteľom osobitne dojednané, ale sú včlenené do textu zmluvných podmienok, sa hrubým spôsobom odchyľujú v neprospech spotrebiteľa od ustanovenia § 581 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého proti splatnej pohľadávke nemožno započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná, rovnako nemožno započítať ani premlčané pohľadávky, ďalej pohľadávky ktorých sa nemožno domáhať na súde, ako ani pohľadávky z vkladov. Započítanie nie je prípustné ani proti pohľadávkam, ktoré nemožno postihnúť výkonom rozhodnutia.“ Rovnako bod 7.3, článku 7 Obchodných podmienok obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, v zmysle ktorej, „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najneskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“ O tom, že táto konkrétna podmienka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou rozhodli už viaceré sudy, konkrétne napr. Krajský súd Prešov rozsudkom zo dňa 25.03.2019, sp. zn. 13Co/44/2018, či Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 16.11.2018, sp. zn. 32Csp/173/2017, rozsudkom zo dňa 24.11.2020, sp. zn. 15Csp/70/2020, rozsudkom zo dňa 22.10.2021, sp. zn. 8Csp/99/2019 či rozsudkom zo dňa 08.07.2021, sp. zn. 19Csp/219/2019.

5. Úverová zmluva v Obchodných podmienkach, článku 13 – Dôvernosť informácií a ochrana osobných údajov, bod 13.01 obsahuje podľa žalobcov ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku v znení: „Klient podpisom ZoÚ udeľuje Banke súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov uvedených v Návrhu, resp. ZoÚ, a to v rozsahu určenom v ZoÚ a na účely spracovania Návrhu, uzatvorenia ZoÚ, vykonania a zdokumentovania obchodov Banky po dobu 10 rokov od skončenia obchodno- právneho vzťahu Klienta s Bankou. Tento účel zahŕňa aj spracúvanie osobných údajov na účely preverovania úverovej bonity a ochrany, uplatňovanie, prípadne postúpenie práv Banky. Ak sa ZoÚ neuzatvorí osoby uvedené v Návrhu udeľujú súhlas na spracúvanie svojich osobných údajov po dobu 10 rokov po podaní Návrhu.“ Žalobcovia považujú za neprimerané, ak dodávateľ spotrebiteľovi predloží na podpis predformulovanú zmluvnú podmienku, podľa ktorej má spotrebiteľ udeliť široko koncipovaný súhlas s nakladaním s jeho osobnými údajmi po dobu 10 rokov od doručenia návrhu na uzatvorenie zmluvy, bez ohľadu na dĺžku trvania zmluvy a dokonca aj po dobu 10 rokov, ak zmluva vôbec nevznikne. Ukladanie takýchto povinností spotrebiteľovi nemá oporu v žiadnom zákone. Takýto súhlas formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne zákonom o ochrane osobných údajov požaduje.

6. Ako poslednú neprijateľnú podmienku označili žalobcovia zmluvné dojednanie článku 15 Obchodných podmienok, bod 15.5 v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú

ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“ Žalobcovia pritom poukázali na ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré vylučuje aplikáciu noriem obchodného práva v spotrebiteľských vzťahoch. Žalobcovia uviedli, že výlučné spravovanie sa ich záväzkového vzťahu ustanoveniami Obchodného zákonníka by bolo pre nich ako spotrebiteľov nevýhodnejšie a táto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľov, pretože sa týmto vopred vzdávajú svojich práv vo svoj neprospech, čím si zhoršujú svoje zmluvné postavenie.

7. K žalobe sa vyjadril žalovaný, ktorý namietal, že v prípade žalobcov ide o zjavné zneužívanie práva, nakoľko títo zo zmluvy o úvere č. 7167630791 iniciujú už tretí súdny spor, aby mohli od žalobcu získať trovy právneho zastúpenia a v prípade úspechu iniciovať ďalšie súdne konanie, čo je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcovia na Okresnom súde Prešov viedli voči žalovanému pod sp. zn. 10Csp/98/2020 spor o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a na rovnakom súde sa potom domáhali v konaní pod sp. zn. 8Csp/75/2021 primeraného finančného zadostučinenia vo vzťahu ku predchádzajúcemu konaniu. Žalovaný má za to, že žalobcovia chcú poškodiť žalovaného, iniciovať viacero súdnych sporov, vymôcť od neho viac trov, pričom svojich nárokov sa žalobcovia mohli domáhať v jednom konaní. Žalovaný považoval žalobu za nedôvodnú v celom rozsahu. Skutočnosť, že zmluva o úvere č. 7167630791 je spotrebiteľskou zmluvou automaticky neznamena, že podmienky v nej sú neprijateľné. Žalovaný zastáva názor, že nakoľko hlavným predmetom zmluvy je poskytnutie finančných prostriedkov, tak všetky na to nadväzujúce postuláty (úrok, rozsah platenia, konečná splatnosť a podobne) nebudú podliehať právnomu posúdeniu neprijateľnosti a to z dôvodu, že v danom prípade sa musí zachovať aj autonómia vôle a dispozičná zásada pri občianskoprávných vzťahoch. Žalobcovia si slobodne vybrali pôvodného veriteľa, s ktorým uzatvorili zmluvu o úvere a tým, že si poskytnuté finančné prostriedky ponechali, akceptovali podmienky pôvodného veriteľa. Nie je akceptovateľné, aby žalobcovia po 15 rokoch namietali niečo, s čím vyslovili svoj súhlas a čo dobrovoľne uzatvorili s pôvodným veriteľom. Žalobcovia boli zo strany pôvodného veriteľa riadne upovedomený a oboznámený so všetkými zmluvnými podmienkami ako i všeobecnými obchodnými podmienkami pre úver.

8. Osobitne žalovaný zaujal stanovisko k zmluvnej podmienke týkajúcej sa dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný uviedol, že samotná dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu. Ide o prípad zabezpečovacieho inštitútu zriadeného pre prípad neplnenia si povinností zmluvnou stranou. Gramatickým výkladom § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je odôvodnený záver, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Nejde o jednostranné uloženie povinnosti viazané na vôľu veriteľa, či povinnosť vznikne, alebo nie. Naopak je to práve na dlžníkovi, či bude plniť riadne a včas a veriteľ nepristúpi k uplatneniu zabezpečovacieho inštitútu. Žalobcovia nijako nepreukázali nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani v čom má spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na ich strane. Právny predchodca žalovaného povinne na svojom internetovom sídle www.postovabanka.sk zverejňuje svoje obchodné podmienky, pričom tieto obchodné podmienky boli žalobcom dostupné k nahliadnutiu v akomkoľvek formáte písma a žalobcovia si ich mohli preštudovať kedykoľvek pred uzavretím zmluvy o úvere.

9. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení zaoberal aj otázkou rozhodcovskej doložky. Uviedol, že v zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, právny predchodca žalobcu postupoval v súlade s § 93 b) zákona o bankách, ktorý mu ukladal povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. Neodmietnutie doložky je prejavom osobnej a zmluvnej slobody žalobcov. Právny predchodca žalobcu bol zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky a pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách. V ustanovení § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinnom v čase zavretia zmluvy, nebola zákonom uložená povinnosť bankám pri predložení návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy na riešenie ich vzájomných sporov z obchodov. Žalovaný mal za to, že žalobné nároky I. až VI nie sú dôvodné, nie sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nakoľko boli uzavreté v súlade so zákonom a nespôsobujú žiadnu nerovnováhu v právach a povinnostiach a navyše sa týkajú hlavného predmetu

zmluvy a primeranosti ceny, resp. jedná sa o dohodu o zrážkach zo mzdy a rozhodcovskú doložku, uzatvorených v súlade so zákonom. Ďalej namietal, že žalovaný ako právny nástupca a ako veriteľ dlžníka, t.j. žalobcov, je oprávnený spracovať osobné údaje o žalobcoch ako i postúpenej pohľadávke a zároveň je povinný dodržiavať zákonné ustanovenia na ochranu osobných údajov, preto žalobný nárok VII. nie je dôvodný. Rovnako ako nedôvodný žalovaný vníma aj nárok č. VIII., nakoľko uvedená zmluva sa bude v prvom rade posudzovať podľa Občianskeho zákonníka alebo zákona o spotrebiteľských úveroch a až v prípade, ak by sa nejaká otázka nedala vyriešiť v zmysle uvedených právnych predpisov, bude posudzovaná podľa iných všeobecne záväzných predpisov, ktorá podmienka je zákonná a táto rozhodne nie je neprijateľná.

10. V replike žalobcovia zotrvali na žalobe v celom rozsahu. Uviedli, že predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre žalobcov ako spotrebiteľov, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného ako dodávateľa nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní. Namietané neprijateľné zmluvné podmienky predstavujú už notoricky známe neprijateľné zmluvné podmienky používané žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom.

11. V duplike žalovaný namietal, že žalobcovia sa doposiaľ nevyjadrili k tvrdeniu žalovaného o ich zjavnom zneužívaní práva, keď z jednej zmluvy o úvere iniciujú už tretí súdny spor, čím týmto úmyselne zneužívajú právnu ochranu. Žalobcovia sa relevantným spôsobom nevyjadrili k argumentácii žalovaného a túto ani relevantným spôsobom nepopreli, pričom citujú a odkazujú na právne predpisy týkajúce sa spotrebiteľov.

12. Na pojednávaní sa súd oboznámil s obsahom žaloby a jednotlivých písomných vyjadrení sporových strán a vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

13. Na základe zmluvy o úvere č. 7167630791 zo dňa 10.10.2008 uzavretej medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného bol žalobcom poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 5.311,03 eur. Žalovaný mal právnemu predchodcovi žalobcu uhradiť dlžnú sumu poskytnutého úveru v 120 mesačných splátkach vo výške 73,03 eur. V zmluve bola dohodnutá výška úrokovej sadzby 10,9% a splatnosť mesačnej splátky 20.deň v mesiaci a splatnosť prvej mesačnej splátky dňa 20.11.2008. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.10.2018. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalovaný je právnym nástupcom pôvodného veriteľa – Poštovej banky a.s.

14. V zmluve o úvere č. 7167630791 zo dňa 10.10.2008 v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.4.] je uvedená podmienka v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z.“. V bode [4.6.] je uvedená podmienka v znení: „Výška úroku z omeškania bola dohodnutá ako Úroková sadzba zvýšená o 15%.“. Obsahom zmluvy o úvere bola aj zmluvná podmienka v bode [4.9.], v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 5.4. OP.“. Bod [4.11.] obsahoval zmluvnú podmienku v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“

15. V obchodných podmienkach sú obsiahnuté okrem iného zmluvné podmienky a to v článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1., v znení: „Klient sa zaväzuje splácať Pohľadávku banky, ktorá sa skladá z istiny a príslušenstva [najmä úroky, Poplatky a iné náklady spojené s úverom uvedené v Sadzobníku poplatkov, ako aj prípadné úroky z omeškania a zmluvné pokuty] pravidelnými anuitnými mesačnými splátkami v periodicite a vo výške dohodnutej v ZoÚ, a to: [ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý jeden deň a rozsah započítania.“, bod 7.3., v znení: Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru,

splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najneskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“.

16. Rovnako v obchodný podmienkach v článku 13. – Dôvernosť informácií a ochrana osobných údajov, bod 13.1., je uvedená podmienka v znení: „Klient podpisom ZoÚ udeľuje Banke súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov uvedených v Návrhu, resp. ZoÚ, a to v rozsahu určenom v ZoÚ a na účely spracovania Návrhu, uzatvorenia ZoÚ, vykonania a zdokumentovania obchodov Banky po dobu 10 rokov od skončenia obchodno- právneho vzťahu Klienta s Bankou. Tento účel zahŕňa aj spracúvanie osobných údajov na účely preverovania úverovej bonity a ochrany, uplatňovanie, prípadne postúpenie práv Banky. Ak sa ZoÚ neuzatvorí osoby uvedené v Návrhu udeľujú súhlas na spracúvanie svojich osobných údajov po dobu 10 rokov po podaní Návrhu.“. V článku 15. Prechodné a záverečné ustanovenia, bod 15.5. je obsiahnuté ustanovenie v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené ZoÚ a týchto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmito OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“.

17. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 52a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ak sú uzavreté viaceré spotrebiteľské zmluvy pri tom istom rokovaní alebo sú zahrnuté do jednej listiny, posudzuje sa každá z týchto zmlúv samostatne. Ak však z povahy zmlúv alebo stranám známeho účelu zmlúv uvedených v odseku 1 pri ich uzavretí zrejme vyplýva, že tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Zánik jednej z týchto zmlúv iným spôsobom než splnením alebo spôsobom nahrádzajúcim splnenie spôsobuje zánik ostatných závislých zmlúv, a to s obdobnými právnymi účinkami.

19. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

20. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

21. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a na žalobcov je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. S poukazom na procesnú obranu žalovaného súd sa na prvom mieste zaoberal prípustnosťou predmetnej žaloby z hľadiska členenia žalôb podľa § 137 CSP ako aj námietky žalovaného, že podaním tejto žaloby ide zo strany žalobcov o šikanóznny výkon práva, ktorému nemožno priznať právnu ochranu.

24. Žaloba žalobcu je žalobou o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP, keďže žalobca sa v prejednávacom spore domáha určenia neprijateľnosti úverových zmluvných podmienok. Pri posúdení splnenia podmienok na podanie uvedenej žaloby, súd vychádzal z ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Z uvedeného potom vyplýva, že spotrebiteľ má právo na súdnu ochranu nielen pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj pred nekalými obchodnými praktikami (§ 7 zákona č. 250/2007 Z. z.).

25. Žalovaný namietal, že žalobcovia zo zmluvy o úvere č. 7167630791 iniciujú už tretí súdny spor, aby mohli od žalovaného jednak získať trovy právneho zastúpenia a v prípade úspechu iniciovať ďalšie súdne konanie.

26. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že medzi sebou viedli na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. spor o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a následne v konaní pod sp. zn. 8Csp/75/2021 na uvedenom okresnom súde spor o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia.

27. Zákonná úprava ochrany spotrebiteľa vymedzuje aké nástroje môže spotrebiteľ na ochranu svojich práv použiť. Je vecou spotrebiteľa aké prostriedky ochrany v spotrebiteľskom vzťahu využije, v tomto smere ho zákon nelimituje. Žalobcovia sa v predchádzajúcich konaniach voči žalovanému domáhali jednak zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a jednak žiadali vo vzťahu k tomuto nároku priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Išlo teda o parciálne otázky týkajúce sa úverového vzťahu medzi stranami sporu, konkrétne dohody o zrážkach zo mzdy a zdržania sa jej použitia. Určenia neprijateľnosti konkrétnych zmluvných podmienok sa domáhajú žalobcovia až v tomto spore, a to komplexne vo vzťahu ku viacerým zmluvným podmienkam, ktoré podľa žaloby majú mať povahu neprijateľných zmluvných podmienok. Takto uplatnený nárok neodporuje zákonu a rovnako tak ho nie je možné považovať za zneužívanie práva, či konanie, ktoré by odporovalo dobrým mravom. Argumentácia žalovaného, že žalobcovia iniciujú tento spor za účelom získania trov právneho zastúpenia od žalovaného je bez právnej relevancie, nakoľko aj keby si žalobcovia tieto nároky uplatnili už v pôvodne podaných žalobách a boli by úspešní (čo aj v konečnom dôsledku boli), nárok na náhradu trov by im vznikol za každý uplatnený nárok samostatne. Ak žalovaný namieta, že je neakceptovateľné, aby žalobcovia napádali zmluvné klauzuly po 15 rokoch od uzavretia samotnej úverovej zmluvy, je namieste uviesť, že spotrebiteľ sa ochrany svojich práv v súvislosti s konkrétnou spotrebiteľskou zmluvou môže domáhať nielen počas trvania úverovej zmluvy ale aj po jej zániku.

28. Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka ak súd niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľov bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

29. Zmluva o úvere, č. 7167630791, zo dňa 10.10.2008, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.4.], obsahuje zmluvné dojednanie v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzovníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa § 10 zákona č. 340/2005 Z.z.“. Pri skúmaní, či v danom prípade ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku súd poukazuje na znenie § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, ktoré zakazuje také zmluvné podmienky, ktoré obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana. Zmluvné dojednanie bodu 4.4 úverovej zmluvy de facto prenáša dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a okolnosťami uzavretia úverovej zmluvy na spotrebiteľa. Pritom ani priemerne informovaný spotrebiteľ si nemusí byť vedomý zákonných povinností veriteľa a aj napriek tomu uvedenou klauzulou deklaruje, že veriteľ si všetky zákonné povinnosti splnil. Takéto skryté prenesenie dôkazného bremena vytvára

nerovnováhu vo vzťahu dodávateľa a spotrebiteľa, kedy by mohlo potenciálne spotrebiteľa odradiť od podávania konkrétnych podnetov, či žalôb na súd v domnení, že veriteľ si všetky svoje zákonné povinnosti splnil, hoci tomu tak nemuselo byť. Takáto, resp. obdobná zmluvná podmienka bola vyhlásená za neprijateľnú príkladmo už v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2021, sp. zn. 7CoCsp/46/2021, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 17.10.2022, sp. zn. 22CoCsp/32/2022 alebo aj rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 04.03.2021, sp. zn. 19Csp/9/2020.

30. Ako neprijateľnú zmluvnú podmienku súd taktiež hodnotil ustanovenie zmluvy o úvere, v časti [4] Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.6.], v znení: „Výška úroku z omeškania bola dohodnutá ako Úroková sadzba zvýšená o 15%.“. Ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v prípade omeškania dlžníka s plnením peňažného dlhu stanovuje, že veriteľ má v týchto prípadoch právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Dohodnutá výška úrokovej sadzby v úverovej zmluve bola vo výške 10,90 %, takže v prípade omeškania by podľa zmluvného ustanovenia č. 4.4 žalobcovia mali žalovanému uhradiť úroky z omeškania vo výške 25,90% ročne. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by takáto zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, ale naopak do obsahu zmluvy bol inkorporovaná dodávateľom. Za situácie, kedy zákonná výška úrokov z omeškania v čase uzavretia úverovej zmluvy bola vo výške 8,5% ročne pričom z obsahu zmluvy nevyplýva žiadny osobitný dôvod dohodou upraviť sankciu za omeškanie v trojnásobnej výške oproti zákonným úrokom z omeškania, súd toto ustanovenie úverovej zmluvy považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neobstojí tvrdenie žalovaného, že toto ustanovenie nemožno považovať za neprijateľnú podmienku, nakoľko sa týka dohodnutej odplaty za poskytnutý úver. Toto ustanovenie zmluvy pojednáva o sankcií za omeškanie, nie dohodnutej cene za úver, preto v tomto prípade ustanovenie o výške úrokov z omeškania možno vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

31. Zmluvná podmienka obsiahnutá v bode 4.9 zmluvy o úvere v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 5.4. OP.“ Pri takto sformulovanej zmluvnej podmienke jednoznačne absentuje atribút individuálneho dojednania takéhoto zabezpečenia splnenia záväzku zo strany spotrebiteľa a to formou zrážok zo mzdy. Žalobcovia nemali možnosť vyjadriť to, či úverovú zmluvu chcú zabezpečiť takouto formou alebo nie. Chýba akýkoľvek prejav vôle spotrebiteľov, že súhlasia s úhradou prípadného dlhu zrážkami z ich mzdy vo výške určenej veriteľom. Už z formulácie tohto zmluvného ustanovenia, kedy samotným podpisom úverovej zmluvy mali žalobcovia s právnym predchodcom žalovaného zároveň uzatvoriť aj dohodu o zrážkach zo mzdy, je zrejmé, že úverovú zmluvu žalobcovia v tomto mohli uzatvoriť jedine v prípade, že zároveň zabezpečia budúcu možnosť uspokojenia svojho dlhu vo forme zrážok zo mzdy. Inú alternatívu výklad tohto zmluvného ustanovenia nepripúšťa. Takto formulovaná podmienka vytvára zjavnú nerovnováhu vo vzťahu medzi spotrebiteľom a veriteľom a to na úkor spotrebiteľa. Preto aj keď v čase uzatvorenia úverovej zmluvy Občiansky zákonník umožňoval zabezpečiť záväzky z takejto zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy, avšak samotná forma, akou bola takáto dohoda uzatvorená, odporuje právnej úprave spotrebiteľských zmlúv, je potrebné aj toto zmluvné dojednanie považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

32. Rovnakým spôsobom bola do úverovej zmluvy včlenená aj rozhodcovská doložka. Bod [4.11.] úverovej zmluvy totiž obsahuje klauzulu v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo VOP.“ Už len formulácia tohto zmluvného ustanovenia ako aj jeho umiestnenie v texte samotnej úverovej zmluvy smeruje k tomu, že žalobcovia ako spotrebiteľia nemali možnosť takúto doložku vylúčiť zo zmluvných ustanovení a úverovú zmluvu museli podpísať ako celok. Dôkaz individuálneho vyjednanie v žiadnom prípade nemožno vyvodiť z toho, že spotrebiteľ zmluvu či iný dokument ako celok podpísal, teda súhlasil s ňou, čím dodávateľa, vrátane žalovaného často argumentujú, keďže taký záver by celú úpravu prieskumu neprijateľných zmluvných podmienok a ich individuálneho vyjednanie či nevyjednanie v prípade písomných, teda vždy spotrebiteľom podpísaných zmlúv, robil nepoužiteľnou. Nič nebráni, aby jedna strana kontraktu pripravila a predtlačila text zmluvy, avšak zákon (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka) venuje mimoriadnu pozornosť práve tomu, aby spotrebiteľ nielenže mal možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy s jej dojednaniami, ale aby aj reálne mohol ovplyvniť ich obsah, resp. nepristúpiť naň, pričom v danom prípade žalovaný nepreukázal, žeby spotrebiteľ mal možnosť ktorékolvek tu posudzované zmluvné dojednanie ovplyvniť, či vylúčiť.

Uvedené zmluvné dojednanie tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, kedy je tento pozbavený svojich práv slobodne si zvoliť, či prejednanie prípadného sporu medzi ním a dodávateľom prenechá všeobecným súdom, alebo deleguje na základe dohody túto právomoc na rozhodcovský súd.

33. Aj zdanlivá možnosť voľby medzi spotrebiteľským rozhodcovským konaním a konaním pred všeobecným súdom môže v konečnom dôsledku znamenať, že voľba patrí len dodávateľovi, ktorý spravidla býva žalobcom, a iniciovanie sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj spotrebiteľom treba považovať za skôr teoretické (keďže spektrum potenciálnych požiadaviek spotrebiteľa nesplnených druhou stranou zmluvného vzťahu je zjavne veľmi obmedzené, pričom do neho, pochopiteľne, nemôže patriť žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku predpokladajúca prvotnú voľbu prejednania a takto i rozhodnutia sporu rozhodcom). Ak výber súdu spočíva v konečnom dôsledku absolútne a jedine na výbere strany podávajúcej žalobný návrh (čo je pri spotrebiteľskom úvere pravidelne veriteľ), rozhodcovská zmluva dáva spotrebiteľovi možnosť výberu súdu do rúk iba naoko. Argument súdu o možnosti výberu medzi uzavretím a neuzavretím rozhodcovskej zmluvy nie je ústavne udržateľný, keďže aj pri hlavnej úverovej zmluve spotrebiteľ stojí pred voľbou, či ju „uzavrieť alebo neuzavrieť“, no po jej uzavretí napokon niet pochybností o existencii dôvodov na vykonanie ex offio súdnej kontroly. (Nález Ústavného súdu SR zo dňa 29.02.2024, sp. zn. I. ÚS 510/2023)

34. Žalobcovia ako spotrebiteľia nemali možnosť vyjadriť sa, či súhlasia s delegovaním právomoci rozhodovať prípadné spory zo zmluvy o úvere na rozhodcovský súd. Nemožno súhlasiť so žalovaným, že zo strany veriteľa išlo iba o plnenie jeho zákonných povinností. Je potrebné zdôrazniť, že aj povinnosti uložené veriteľom zákonom sú títo povinní splniť relevantným spôsobom a nie v zmysle zákona postupovať len naoko. Ustanovenie bodu 4.11 úverovej zmluvy vnucuje v prípade podpísania úverovej zmluvy aj rozhodcovskú doložku, ktorú spotrebiteľia nemali možnosť zo zmluvného vzťahu vylúčiť. Preto aj toto zmluvné dojednanie súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

35. Ďalšie zmluvné dojednanie, ktoré žalobcovia žiadali určiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku bolo obsahom Obchodných podmienok, článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1., v znení: „Klient sa zaväzuje splácať Pohľadávku banky, ktorá sa skladá z istiny a príslušenstva [najmä úroky, Poplatky a iné náklady spojené s úverom uvedené v Sadzobníku poplatkov, ako aj prípadné úroky z omeškania a zmluvné pokuty] pravidelnými anuitnými mesačnými splátkami v periodicite a vo výške dohodnutej v ZoÚ, a to: [ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek účtu Dlížníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý jeden deň a rozsah započítania.“ Už zo samotného umiestnenia tejto zmluvnej podmienky v rámci Obchodných podmienok je zrejmé, že táto podmienka nebola individuálne dojednaná, ale veriteľ ju používa paušálne voči všetkým spotrebiteľom, ktorí s ním vstupujú do zmluvného vzťahu. Pritom takáto úprava zmluvných vzťahov priamo odporuje zákonu, § 580 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie stanovuje, že ak veriteľ a dlžník majú vzájomné pohľadávky, ktorých plnenie je rovnakého druhu, zaniknú započítaním, pokiaľ sa vzájomne kryjú, ak niektorý z účastníkov urobí voči druhému prejav smerujúci k započítaniu a samotný zánik pohľadávok ich započítaním nastane okamihom, keď sa stretli pohľadávky spôsobilé na započítanie. Mimo rozsahu zákonnej notifikačnej povinnosti oznámiť započítanie protistrane, veriteľ si v tomto prípade vymienil že účinky započítania má už len prosté doručenie výpisu z účtu spotrebiteľovi. Takéto zmluvné ustanovenie je zjavne v neprospech spotrebiteľa, kedy namiesto riadneho oznámenia započítania pohľadávok štandardným spôsobom, veriteľ skutočnosť o započítaní inkorporuje do výpisu z účtu, ktorý nemusí byť náležitým spôsobom zrozumiteľný jeho adresátovi, teda spotrebiteľovi. Nakoľko ani táto podmienka nebola individuálne dojednaná a jej obsah upravuje vzájomné zmluvné vzťahy v neprospech spotrebiteľa, súd ju rovnako ako predchádzajúce posudzované zmluvné ustanovenia považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

36. V Obchodných podmienkach, v článku 7. - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.3., v je obsiahnuté zmluvné dojednanie v znení: Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najneskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia. V prípade čiastočnej úhrady dlhu je veriteľ povinný prijať aj takéto čiastočné plnenie zo strany dlžníka za predpokladu, že to neodporuje dohode strán

alebo povahe pohľadávky, pričom pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Zmluvná podmienka tak ako je uvedená v Obchodných podmienkach v bode 7.3 nie je výsledkom dohody strán a samotnou vôľou spotrebiteľa ako dlžníka iste nebolo postupnými úhradami najprv uspokojovať poplatky či sankcie, následne odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov a až tak sa pristupuje k úhrade istiny úveru. Ide o formulárové zmluvné dojednanie, ktorého obsah spotrebiteľ ovplyvniť nemohol, pričom toto ustanovenie zásadným spôsobom limituje možnosť dlžníka rozhodnúť akú časť dlhu čiastočným plnením uspokojuje. Nakoľko toto ustanovenie možno hodnotiť ako vytvárajúce hrubú nerovnováhu v zmluvnom vzťahu v neprospech spotrebiteľa, ktoré navyše nebolo individuálne dojednané, súd ho na základe uvedeného považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

37. Obchodné podmienky, v článku 13. – Dôvernosť informácií a ochrana osobných údajov, bod 13.1., obsahujú klauzulu v znení: „Klient podpisom ZoÚ udeľuje Banke súhlas so spracúvaním svojich osobných údajov uvedených v Návrhu, resp. ZoÚ, a to v rozsahu určenom v ZoÚ a na účely spracovania Návrhu, uzatvorenia ZoÚ, vykonania a zdokumentovania obchodov Banky po dobu 10 rokov od skončenia obchodno- právneho vzťahu Klienta s Bankou. Tento účel zahŕňa aj spracúvanie osobných údajov na účely preverovania úverovej bonity a ochrany, uplatňovanie, prípadne postúpenie práv Banky. Ak sa ZoÚ neuzatvorí osoby uvedené v Návrhu udeľujú súhlas na spracúvanie svojich osobných údajov po dobu 10 rokov po podaní Návrhu. Je pravdou, že súhlas so spracovaním osobných údajov je imanentnou súčasťou kontraktačného procesu medzi zmluvnými stranami. Podľa uvedenej zmluvnej klauzuly samotným podpisom úverovej zmluvy dlžník udeľuje súhlas na spracúvanie osobných údajov uvedených v návrhu po dobu 10 rokov. Ide o predformulovanú zmluvnú podmienku, ktorá je obsahom všeobecných zmluvných podmienok a teda nejde o zmluvné dojednanie, ktoré by bolo so spotrebiteľom individuálne dojednané. Nakladanie s osobnými údajmi uvedenými v návrhu má svoje opodstatnenie napr. v začiatkoch zmluvného vzťahu, kedy veriteľ zisťuje, s kým vlastne sa chystá uzavrieť zmluvu, preveruje bonitu druhej zmluvnej strany, vedie evidenciu úverových dlžníkov či využíva takýto súhlas na marketingové účely. Udeľovaný súhlas so spracovaním osobných údajov je však koncipovaný široko, kedy nezohľadňuje napríklad dobu trvania zmluvy, záujem spotrebiteľa o iné produkty dodávateľa, či iné dôvody. Dokonca spotrebiteľ udeľuje súhlas so spracovaním svojich osobných údajov aj v prípade ak k uzavretiu zmluvy o úvere vôbec nedôjde, pričom v takom prípade si veriteľ vyhradil právo na spracovanie osobných údajov taktiež po dobu 10 rokov. Pritom ukladanie takýchto povinností strieť nakladanie so svojimi osobnými údajmi v tak dlhej dobe a to bez zjavného dôvodu navyše aj za situácie, kedy sa zmluva o úvere ani neuzatvorí, nemá oporu v žiadnej právnej úprave. Toto ustanovenie taktiež vytvára značnú nerovnováhu vo vzájomných právach v neprospech spotrebiteľa a preto aj toto zmluvné ustanovenie je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Udeľenie súhlasu na spracovanie osobných údajov po dobu 10 rokov bolo už súdmi definované ako neprijateľná zmluvná podmienka (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.02.2021, sp. zn. 1CoCsp/23/2020, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.08.2021, sp. zn. 11CoCsp/7/2021 či rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.10.2022, sp. zn. 8CoCsp/31/2022).

38. Ako poslednú podmienku, ktorú žalobcovia označili ako neprijateľnú taktiež obsahujú Obchodné podmienky v článku 15. Prechodné a záverečné ustanovenia, bod 15.5., v znení: „Právne vzťahy vyplývajúce z týchto OP a/alebo súvisiace s týmito OP a neupravené ZoÚ a týčto OP sa riadia príslušnými ustanoveniami VOP v rozsahu, v ktorom neodporujú ZoÚ a týmto OP. Právne vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník.“ V prípade aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na spotrebiteľský vzťah by došlo k situácii, kedy by sa spotrebiteľ vzdal svojich práv, nakoľko ustanovenia tohto zákonníka sú primárne koncipované na úpravu obchodných vzťahov a nie vzťahov, ktoré vznikli ako vzťahy spotrebiteľské. Treba poukázať na to, že podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 01.04.2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech strany, ktorá je spotrebiteľom. Ďalej Občiansky zákonník v tomto ustanovení stanovuje, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015, nakoľko v nej nie sú prechodné ustanovenia k tejto úprave, vzťahuje sa aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jej účinnosťou. Aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka v spotrebiteľskom vzťahu by bolo hrubým spôsobom zasiahnuté do práv spotrebiteľa v jeho neprospech a aj s poukazom

na už uvedenú skutočnosť, že samotný zákon aplikáciu Obchodného zákonníka na spotrebiteľský vzťah vylučuje, možno aj toto zmluvné dojednanie, ktoré nebolo individuálne dojednané považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

39. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci.

41. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že vzhľadom na úspech žalobcov v konaní v celom rozsahu, súd žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške týchto trov rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Poprad.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak:

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.